

УДК 378:001.895](100+477)

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.80.1.15>

Гончарук В. В., Вітенко В. А., Собченко Т. М., Люльчак С. Ю.

ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ У ВИЩІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ: БРАХУВАННЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ

У наш час потребують спеціального вивчення й аналізу сучасний стан і подальший розвиток інноваційних процесів вищої освіти. Наймогутнішими ініціаторами змін у системі вищої освіти виступають не її власні проблеми чи негаразди (системні чинники), а ті, які перебувають поза нею, насамперед, пріоритети й вимоги до навчання і виховання, спричинені включенням конкретної країни до спільного руху світового співтовариства в майбутнє, змінами у виробництві, культурі та поведінці.

Виявлено, що в структурі світової вищої освіти домінують дві тенденції: 1) унітарна, або єдина, система, коли вища освіта забезпечується університетами чи відповідними до них закладами; 2) бінарна, або подвійна, система з традиційним університетським сектором, що так чи інакше опирається на концепцію Humboldt університету та на окремий неуніверситетський сектор вищої освіти, що має чітко окреслену структуру. У бінарній системі чітко розрізняють університети, які пропонують програми з поглибленим теоретичним курсом, спрямованим на ґрунтовний науковий пошук, та неуніверситетські заклади, що пропонують програми професійного навчання високого рівня.

Аналіз різних видів і форм педагогічних інновацій у педагогічній освіті Німеччини, що можуть знайти місце в підготовці вчителів в Україні, дав змогу виокремити й узагальнити основні перспективи змін у педагогічній діяльності викладачів і студентів у процесі інноваційного навчання порівняно з традиційним, а саме: ускладнення діяльності щодо розробки навчальних курсів у зв'язку зі швидким розвитком технологічної основи навчання; необхідність проєктивних знань і вмінь для моделювання цілісних технологій навчання і виховання; посилення вимог до якості навчальних матеріалів у зв'язку з відкритістю доступу до них, контролю за ними; підвищення рівня і динаміки процесів для засвоєння інформації, що постійно розширюється; зростання ролі взаємодії суб'єктів навчання зі зміцненням центру навчального процесу від викладача до студента.

Ключові слова: європейська інтеграція, освітні технології, інноваційні процеси, вища освіта, підготовка вчителів, унітарна система, бінарна система, заклади вищої освіти.

Визнання європейської інтеграції стратегічним зовнішньополітичним пріоритетом України, підписання Угоди України з ЄС про асоціацію, прийняття нового Закону України “Про вищу освіту”, розробка Концепції розвитку вищої освіти на період 2015–2025 рр. висувають нові актуальні завдання перед вищою школою на шляху до європейського і світового освітнього простору з метою забезпечення високотехнологічного та інноваційного розвитку країни.

Наймогутнішими ініціаторами змін у системі освіти виступають не її власні проблеми чи негаразди (системні чинники), а ті, які перебувають поза нею, насамперед, пріоритети й вимоги до навчання і виховання, спричинені включенням конкретної країни до спільного руху світового співтовариства в майбутнє, змінами у виробництві, культурі та поведінці.

Структура світової вищої освіти видається надзвичайно різноманітною, однак домінують дві тенденції:

1) унітарна, або єдина, система, коли вища освіта забезпечується університетами чи відповідними до них закладами. Такі заклади пропонують як загальні академічні ступені, так і професійно орієнтовані програми різної тривалості і рівня. В унітарній системі вищої освіти до її складу входять лише університети (частка інших ЗВО становить незначний відсоток). Такою є освіта в Італії, Іспанії, Австрії, Фінляндії, Швеції. Деякі експерти виділяють в окрему групу країни з т. зв. “інтегрованими” університетами, до складу яких увійшли спеціалізовані заклади середньої та вищої освіти (Швеція та Іспанія), та країни, що належали до соціалістичного табору.

Унітарний тип є однією із найпоширеніших форм територіально-політичної організації в сучасному світі, особливо в попередні періоди історії людства. Історично унітарна форма державного устрою склалася першою, разом із самою державою. Майже всі державні утворення давнини і середніх століть були унітарними. Такими були всі абсолютні монархії Європи, а також всі східні монархії і деспотії. Прикладами тому можуть служити Римська імперія, імператорські Китай і Японія, середньовічні європейські королівства;

2) бінарна, або подвійна, система з традиційним університетським сектором, що так чи інакше опирається на концепцію Humboldt університету та на окремий неуніверситетський сектор вищої освіти, що має чітко окреслену структуру. Така система освіти притаманна значній кількості розвинених країн світу, де поряд з університетським сектором існують численні спеціалізовані заклади, які навчають чималу частину молоді. З європейських країн бінарну систему вищої освіти мають Бельгія, Великобританія, Греція, Данія, Ірландія, Нідерланди, Норвегія, Німеччина, Франція, Швейцарія та низка інших.

Бінарна, або подвійна, система – це система освіти, де поряд із традиційним університетським сектором перебуває окремий сектор неуніверситетської вищої освіти. У цій системі чітко розрізняють:

– університети, які пропонують програми з поглибленим теоретичним курсом, спрямованим на ґрунтовний науковий пошук;

– неуніверситетські заклади, що пропонують програми професійного навчання високого рівня.

Проте в багатьох країнах ці відмінності стають дедалі менш очевидними завдяки, з одного боку, більшому академічному розвитку неуніверситетського сектора, а з іншого – дедалі більшій участі університетів у професійно орієнтованій діяльності.

Крім того, в багатьох країнах є неофіційні приватні або міжнародні освітні заклади, що видають транснаціональні дипломи. За своєю природою вони не належать до державної системи освіти, що ускладнює визнання їх дипломів як національних. Законодавство європейських країн по-різному забезпечує контроль за якістю освіти в цих закладах. Однак уже є кілька державних та міжнародних ініціатив, спрямованих на подолання цього: фахівці прагнуть створити щось на зразок міжнародних правил або контролю за якістю навчання.

Проблематику педагогічної інноватики розглядали чимало вчених і педагогів-дослідників, зокрема І. Богданова, В. Боголюбов, В. Бондар, В. Гузєєв, І. Зязюн, М. Кларін, Т. Назарова, А. Нісімчук, В. Паламарчук, Г. Селевко, В. Сластьонін, І. Смолюк, М. Чепіль та ін.

Питання розробки, розвитку та впровадження педагогічних технологій у педагогічну теорію і практику Німеччини збагатили дослідження таких учених, як Дж. Вільдт (J. Wildt), А. Віндекер (A. Windecker), У. Диркс (U. Dirks), В. Хансман (W. Hansmann), Р. Дитман (R. Dittmann), Г.-Г. Ербе (H.-H. Erbe), К. Дрешзель (K. Drechsel), М. Кларк (M. Klark), Х. Лінке (H. Linke), К. Руттерс (K. Rutters) та ін.

Стосовно проблеми професійної підготовки вчителів як однієї з найактуальніших у сучасному педагогічному дискурсі Німеччини особливий інтерес викликають праці таких провідних німецьких дослідників у галузі освіти: Г.-К. Бекман (H.-K. Beckmann), Б. Бонц (B. Bonz), Г. Гудійонс (H. Gudjons), Г. Крюгер (H. Krüger), Р. Міллер (R. Miller), Т. Раушенбах (T. Rauschenbach) та ін.

Аналіз літератури з проблеми та вивчення досвіду підготовки педагогічних кадрів у Німеччині й Україні допомогли виявити суперечності між наявністю значних змін у процесі підготовки вчителів в умовах створення європейського освітнього простору та недостатньою вивченістю цієї проблеми на тлі актуальних завдань модернізації вітчизняної системи підготовки вчителів, зокрема засобами інноваційних педагогічних технологій.

Мета статті – на підставі аналізу наукової літератури розкрити сучасний стан інноваційних процесів у закладах вищої освіти країн світу й України та розкрити подальші перспективи їх упровадження в Україні.

Нами було здійснено аналіз та узагальнення кращого досвіду інноваційної діяльності закладів вищої освіти іноземних країн і України.

Українські дослідники розглядали різні аспекти означеної проблеми, як-от: сутність і зміст інновацій в освіті (Т. Пантюк, М. Пантюк, І. Гамерська, Ю. Денисяк) [1]; інноваційну підготовку майбутніх учителів у закладах вищої освіти (В. Гончарук, В. Гончарук, І. Макаревич, Л. Чистякова) [2]; сучасні освітні технології в розвитку екологічної культури майбутніх учителів (Л. Чистякова) [3]; формування професійної компетентності вчителів-філологів з урахуванням нових підходів та інформаційних технологій (В. Гончарук, В. Гончарук) [4]; інноваційні аспекти формування особистості майбутнього вчителя-словесника та українознавця (В. Гончарук) [5]. Розкривали і психологічний підхід у цій проблемі: так, Г. Теренова стверджує, що психологія інноваційної діяльності розвивається на підґрунті психологічного знання із залученням міждисциплінарного, в тому числі інноватики, педагогіки, економіки, менеджменту, соціології [6, с. 67–82].

У дослідженні встановлено, що інноваційність розробки педагогічної технології в процесі підготовки німецьких учителів полягає в: попередньому свідомому проектуванні освітнього процесу з подальшою можливістю відтворення цього проекту в педагогічній практиці; спеціально організованому цілепокладанні, що передбачає можливість поетапного об'єктивного контролю за якістю досягнення поставлених дидактичних цілей; забезпеченні структурної та змістовної єдності технології навчання, тобто в неприпустимості внесення змін до одного з її компонентів без зміни інших; виборі оптимальних методів, форм і засобів, що продиктовані цілком певними і закономірними зв'язками всіх елементів технології навчання.

Структура вищої освіти України розбудована відповідно до структури освіти розвинених країн світу, яка визначена ЮНЕСКО, ООН та іншими міжнародними організаціями.

Вища освіта є складником системи освіти України, що визначена Законом України “Про освіту”. Вона забезпечує фундаментальну наукову, професійну та практичну підготовку за такими освітньо-кваліфікаційними рівнями: “Молодший бакалавр”, “Бакалавр”, “Магістр”.

Вища освіта здобувається в закладах вищої освіти відповідних рівнів акредитації на основі: базової загальної середньої освіти, повної загальної середньої освіти та освітньо-кваліфікаційних рівнів “Молодший бакалавр” і “Бакалавр”, а також “Магістр” як післядипломна.

Підготовка фахівців у закладах вищої освіти може проводитися з відривом (очна), без відриву від виробництва (вечірня, заочна), шляхом поєднання цих форм, а з окремих спеціальностей – екстерном.

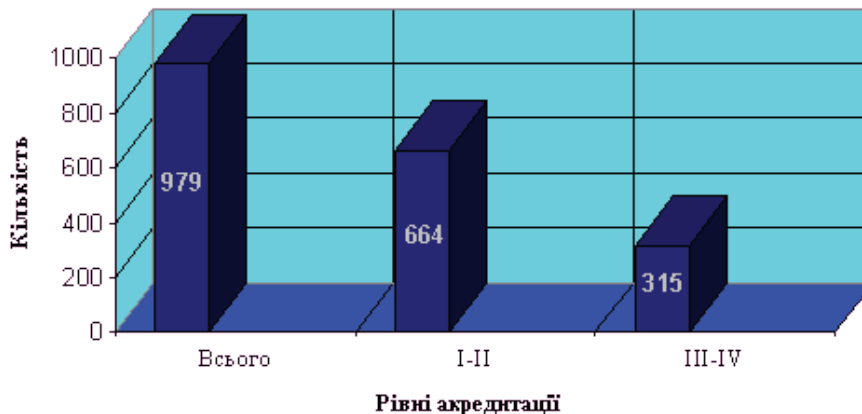
Прийом громадян до закладів вищої освіти проводиться на конкурсній основі відповідно до здібностей незалежно від форми власності навчального закладу та джерел оплати за навчання.

Відповідно до статусу вищих навчальних закладів встановлено чотири рівні акредитації:

- перший рівень – технікум, училище, інші прирівняні до них навчальні заклади;
- другий рівень – коледж, інші прирівняні до нього навчальні заклади;

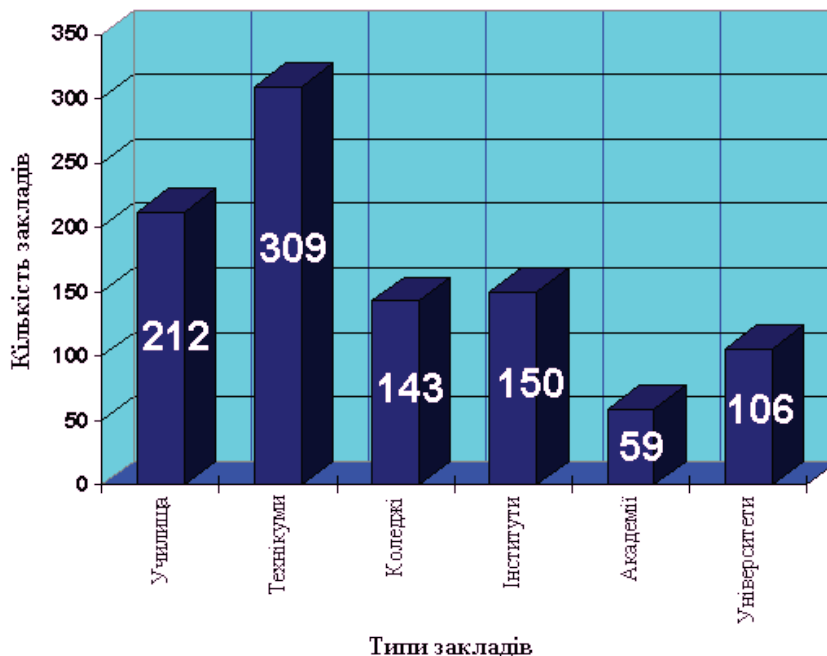
– третій і четвертий рівні (залежно від наслідків акредитації) – інститут, консерваторія, академія, університет.

Мережа вищих навчальних закладів України за рівнями акредитації

Ступеневість вищої освіти полягає у здобутті різних освітніх кваліфікаційних рівнів на відповідних етапах (ступенях) вищої освіти. З огляду на структуру вищої освіти, її перший ступінь передбачає здобуття вищої освіти освітньо-кваліфікаційного рівня “Молодший бакалавр”; другий – “Бакалавр” (базова вища освіта); “Магістр” (повна вища освіта). Ступеневість вищої освіти може бути реалізована як через неперервну програму підготовки, так і диференційовано, відповідно до структури ступеневості.

Структура мережі за типами навчальних закладів України

Заклади вищої освіти певного рівня акредитації можуть здійснювати підготовку фахівців за освітньо-кваліфікаційними рівнями, які забезпечують навчальні заклади нижчого рівня акредитації.

У системі вищої освіти функціонують заклади державної та інших форм власності. До мережі входить 979 закладів вищої освіти I–IV рівнів акредитації (училища, технікуми, коледжі, інститути, академії, університети).

Мережа закладів вищої освіти I–II рівнів акредитації нараховує 664 заклади, у тому числі 593 державної форми власності та 71 інших форм власності, із загальною кількістю 528 тисяч студентів.

Стандарт вищої освіти – це сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності закладів вищої освіти і наукових установ за кожним рівнем вищої освіти в межах кожної спеціальності (ст. 10 Закону України “Про вищу освіту”) [7]. Цей Закон встановлює основні правові, організаційні, фінансові засади функціонування системи вищої освіти, створює умови для посилення співпраці державних органів і бізнесу з закладами вищої освіти на принципах автономії закладів вищої освіти, поєднання освіти з наукою та виробництвом із метою підготовки конкурентоспроможного людського капіталу для високотехнологічного та інноваційного розвитку країни, самореалізації особистості, забезпечення потреб суспільства, ринку праці та держави у кваліфікованих фахівцях.

Стандарти вищої освіти розробляються для кожного рівня вищої освіти в межах кожної спеціальності відповідно до Національної рамки кваліфікацій і використовуються для визначення та оцінювання якості змісту та результатів освітньої діяльності закладів вищої освіти (наукових установ).

Державна освітня система в наш час є єдиним соціальним інститутом, котрий цілком направляє і керує розвитком країни і її суспільства. Нині весь апарат освіти представляє основний механізм управління державою – формування майбутнього, подальший розвиток і його правильний вектор [8]. Отже, найважливішим і найпринциповішим завданням політики в галузі освіти є покращення її якості, це, в тому числі, можна назвати пріоритетом державного розвитку, безпеки держави, а також важливою умовою реалізації права громадян країни на освіту.

Стандарти вищої освіти – основа для оцінки професійної підготовки, якості вищої освіти та діяльності вишів. До стандартів вищої освіти України належать державний стандарт вищої освіти, галузеві стандарти, стандарти вищої освіти ЗВО. Система якості освіти має стати практичною реалізацією цих стандартів. Під системою якості розуміється сукупність організаційної структури, методик, процесів і ресурсів, необхідних для здійснення управління якістю [9]. Розуміння важливості якості освіти й інтелектуального потенціалу нації як головного чинника забезпечення національної конкурентоспроможності освіти нарешті сформувався в Україні. Українська держава досягла успіхів у сфері європейської інтеграції та підвищення якості освіти в останні роки.

Освітні інновації – це вперше створені, вдосконалені або застосовані освітні, дидактичні, виховні, управлінські системи, їх компоненти, що суттєво поліпшують результати освітньої діяльності. Пріоритетними освітніми інноваціями у ЗВО є: впровадження в навчальний процес модульного навчання та рейтингової системи контролю знань; система дистанційного навчання; комп’ютеризація бібліотеки з використанням програм електронного каталогу та створення фонду електронних навчальних та навчально-методичних матеріалів; електронна система управління діяльністю освітнього закладу та навчальним процесом. Про практику поширення інновацій в освіті йдеться у статті О. Каплуновської [10].

У навчальному процесі мають використовуватись різноманітні інноваційні педагогічні методики, основою яких є інтерактивність та максимальна наближеність до реальної професійної діяльності майбутнього фахівця: імітаційні технології; технологія “кейс-метод”; методика відеотренінгу; комп’ютерне моделювання; інтерактивні технології; технології колективно-групового навчання; технології ситуативного моделювання; технології опрацювання дискусійних питань; проєктна технологія; інформаційні технології; технології диференційованого навчання; текстоцентрична технологія навчання.

З низкою інноваційних форм організації навчального процесу, технології навчання нерозривно пов’язані зі створенням у ЗВО інноваційного інструментарію творчої діяльності студентів і викладачів, тобто матеріально-технічного забезпечення. Пріоритетне значення при цьому мають комп’ютерні класи з доступом в Інтернет, оскільки використання комп’ютерів у навчанні, дослідженні, контролі та самоконтролі край необхідно в умовах інтенсивних інноваційних технологій навчання. Основою інноваційної діяльності сучасного викладача є формування інноваційно-програмного методичного комплексу з дисципліни.

Поряд із програмним і змістовним забезпеченням дисциплін на перше місце виступає використання інформаційних засобів та їх дидактична властивість. Це передбачає наочне та образне подання інформації викладачем, створення відеотеки для ілюстрації інформаційного матеріалу: конспекту лекцій, електронних конспектів лекцій, які дають змогу об’єднати слайд-шоу текстового і графічного супроводу (фотознімки, діаграми, малюнки), з комп’ютерною анімацією тексту, показом документальних записів. ЗВО за умови впровадження різних складників інновацій, налагодження інноваційних процесів створює передумови для академічної мобільності [10] кожному студенту, що є вкрай важливим для забезпечення інтеграційних зв’язків, обміну досвідом між освітніми системами різних країн.

Висновки. Отже, аналіз різних видів і форм педагогічних інновацій у педагогічній освіті Німеччини, що можуть знайти місце у підготовці вчителів в Україні, дав змогу виокремити й узагальнити основні перспективи змін у педагогічній діяльності викладачів і студентів у процесі інноваційного навчання порівняно з традиційним, а саме: ускладнення діяльності щодо розробки навчальних курсів у зв’язку зі швидким розвитком технологічної основи навчання; необхідність проєктивних знань і вмінь для моделювання цілісних технологій навчання і виховання; посилення вимог до якості навчальних матеріалів у зв’язку з відкритістю доступу до них, контролю за ними; підвищення рівня і динаміки процесів для засвоєння інформації, що постійно розширюється; зростання ролі взаємодії суб’єктів навчання зі зміщенням центру навчального процесу від викладача до студента; поглиблення функцій викладача щодо підтримки студента, допомоги йому

в організації індивідуального навчального процесу; можливість зворотного зв'язку в діяльності викладача з кожним студентом за допомогою нових комунікаційних технологій.

Використана література:

1. Пантюк Т., Пантюк М., Гамерська І, Денисяк Ю. Інновації в освіті: необхідність, сутність, зміст. *Молодь і ринок*. 2021. № 6/185 (2020) С. 6–10.
2. Гончарук В. В., Гончарук В. А., Макаревич І. М., Чистякова Л. О. Інноваційна підготовка майбутніх учителів у закладах вищої освіти в умовах дистанційного навчання. *Вісник Запорізького національного університету: Збірник наукових праць. Педагогічні науки*. 2020. № 2 (35). С. 88–94.
3. Чистякова Л. Сучасні освітні технології у розвитку екологічної культури майбутніх учителів. *Молодь і ринок*. 2021. № 6/185. С. 111–115.
4. Гончарук В. А., Гончарук В. В. Формування професійної компетентності вчителів-філологів з урахуванням нових підходів та інформаційних технологій. *Modern science: problems and innovations. Abstracts of the 5th International scientific and practical conference*. SSPG Publish. Stockholm, Sweden. 2020. Pp. 239–246.
5. Гончарук В. А. Інноваційні аспекти формування особистості майбутнього вчителя-словесника та українознавця. *Матеріали. наук.-практ. конф. "Професійна свобода особистості у вимірах гуманістичної спадщини Антона Макаренка та Івана Зязюна"*, м. Полтава, 13 березня 2015 р. / За заг. ред. проф. М. В. Гриньової. Полтава, 2015. С. 37–39.
6. Теренова Г. В. Проблема продуктивності інноваційної діяльності суб'єктів образования. *Інновації в освіті*. 2013. № 5. С. 67–82.
7. Закон України "Про вищу освіту". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/print> (дата звернення: 5.03.2021).
8. Єсіна О. Г. Критерії оцінки якості підготовки сучасних фахівців. *Теорія та методика навчання фундаментальних дисциплін у вищій школі: збірник наукових праць*. 2012. Вип. VII. С. 84–90.
9. Кісіль М. В. Оцінка якості вищої освіти. *Вища освіта України*. 2005. № 4 (14). С. 82–87.
10. Каплуновська О. М. Інноваційні процеси в освіті: сучасні тенденції розповсюдження інновацій. URL: https://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp161/kaplunovska_o.m..pdf (дата звернення: 5.03.2021).
11. Інновації у вищій освіті: глосарій термінів і понять / за ред. І. В. Артьомова; [уклад.: І. В. Артьомов, А. В. Шершун, С. В. П'ясецька-Устич]. Ужгород: ПП «АУТДОР – ШАРК», 2015. (Серія «Євроінтеграція: український вимір». Вип. 25). С. 8.

References:

1. Pantiuk T. & Pantiuk M., Hamerska I, Denysiak Yu. (2021). Innovatsii v osviti: neobkhidnist, sutnist, zmist [Innovations in education: necessity, essence, content]. *Molod i rynek. Shchomisiachnyi naukovopedagogichnyi zhurnal*. № 6/185 (2020), pp. 6–10 [in Ukrainian]
2. Honcharuk V. V. & Honcharuk V. A., Makarevych I. M., Chystiakova L. O. (2020). Innovatsiina pidhotovka maibutnix uchyteliv u zakladakh vyshchoi osvity v umovakh dystantsiinoho navchannia [Innovative training of future teachers in higher education institutions in the conditions of distance learning]. *Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu: Zbirnyk naukovykh prats. Pedagogichni nauky*. № 2 (35), pp. 88–94 [in Ukrainian]
3. Chystiakova L. (2021). Suchasni osvitni tekhnologii u rozvytku ekolohichnoi kultury maibutnix uchyteliv [Modern educational technologies in the development of ecological culture of future teachers]. *Molod i rynek. Shchomisiachnyi naukovopedagogichnyi zhurnal. Drohobych*. № 6/185, pp. 111–115 [in Ukrainian]
4. Honcharuk V. A., Honcharuk V. V. (2020). Formuvannia profesiinoi kompetentnosti vchyteliv-filolohiv z urakhuvanniam novykh pidkhodiv ta informatsiinykh tekhnologii [Formation of professional competence of teachers-philologists taking into account new approaches and information technologies]. *Modern science: problems and innovations. Abstracts of the 5th International scientific and practical conference*. SSPG Publish. Stockholm, Sweden, pp. 239–246 [in Ukrainian]
5. Honcharuk V. A. (2015). Innovatsiini aspekty formuvannia osobystosti maibutnoho vchytelia-slovesnyka ta ukrainoznavtsia [Innovative aspects of the formation of the personality of the future teacher of vocabulary and Ukrainian studies]. *Mat-ly nauk.-prakt. konf. "Profesiina svoboda osobystosti u vymirakh humanistychnoi spadshchyny Antona Makarenka ta Ivana Ziaziuna"*, m. Poltava, 13 bereznia 2015 r. / Za zah. red. prof. M. V. Hrynovoi. Poltava, pp. 37–39 [in Ukrainian]
6. Terenova H. V. (2013). Problema produktyvnosti ynnovatsyonnoi deiatelnosti sub'ektiv obrazovanyia [Problem of productivity of innovative activity of educational subjects]. *Ynnovatsyy v obrazovannyi*. № 5, pp. 67–82. [in Russian].
7. Zakon Ukrainy. Pro vyshchu osvitu [Law of Ukraine. About higher education]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/print> (data zvernennia: 5.03.2021).
8. Yesina O. H. (2012). Kryterii otsinky yakosti pidhotovky suchasnykh fakhivtsiv [Criteria for assessing the quality of training of modern specialists]. *Teoriia ta metodyka navchannia fundamentalnykh dystsyplin u vyshchii shkoli: zbirnyk naukovykh prats. Vyp. VII*, pp. 84–90. [in Ukrainian].
9. Kisil M. V. (2005). Otsinka yakosti vyshchoi osvity [Assessment of the quality of higher education]. *Vyshcha osvita Ukrainy*. № 4 (14), pp. 82–87. [in Ukrainian].
10. Kaplunovska O. M. Innovatsiini protsesy v osviti: suchasni tendentsii rozpovsiudzhennia innovatsii [Innovative processes in education: current trends in the spread of innovation]. URL: https://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp161/kaplunovska_o.m..pdf (data zvernennia: 5.03.2021).
11. Innovatsii u vyshchii osviti: hlosarii terminiv i poniat / za red. I. V. Artomova; [uklad.: I. V. Artomov, A. V. Shershun, S. V. Piasetska-Ustych]. (2015). [Innovations in higher education: a glossary of terms and concepts]. Uzhhorod: PP «AUTDOR – ShARK». (Serii «Yevrointehratsiia: ukrainskyi vymir». Vyp. 25), p. 8 [in Ukrainian].

Honcharuk V. V., Vitenko V. A., Sobchenko T. M., Lylchak S. Yu. Innovative processes in higher education in Ukraine: taking into account foreign experience

The current state and further development of innovation processes in higher education requires special study and analysis. Powerful initiators of change in the system of higher education are not its own problems or problems (systemic factors), but those that are outside it, especially the priorities and requirements for training and education, caused by the inclusion

of a particular country to the general movement of the world community into the future, changes in production, culture and behavior.

The structure of global higher education has been revealed to be dominated by two tendencies: 1) a unitary, or single system, where higher education is provided by universities or their corresponding institutions; 2) a binary, or dual system with a traditional university sector, in one way or another, based on the Humboldt University concept and a separate non-university higher education sector with a clearly delineated structure. The binary system clearly distinguishes between universities that offer programs with in-depth theoretical courses aimed at thorough scientific inquiry and non-university institutions that offer high-level vocational training programs.

The analysis of different types and forms of pedagogical innovations in German teacher education that can find a place in teacher training in Ukraine made it possible to highlight and summaries the main prospects for changes in the pedagogical activities of teachers and students in the process of innovative learning compared to traditional teaching, namely: complication of course development activities due to the rapid development of the technological basis of learning; the need for projective knowledge and skills to model holistic learning and education technologies; tightening requirements for the quality of learning materials due to the openness of access to them, control over them; increasing the level and dynamics of processes for learning information, which is constantly expanding; increasing the role of interaction of subjects of learning with a shift of the center of the learning process from the teacher to the student.

Key words: *European integration, educational technology, innovation processes, higher education, training of teachers, unitary system, binary system, higher education institutions.*